

אדרבה, חזרה ותשובה לכל מה שמקודש לנו, וגעגועים להקמת ממלכת ישראל על פי האופי המיוחד להם — ולא לחקות את העמים אפילו בסדרים החצוניים — וביחוד לידי אותם החקים והמשפטים האלהיים, ולהחזיק ביותר את כל הנושנות ולהמשיכם אל תוך מעמקי החיים, וכל מה שמחזיקים בהם ביותר, משפרים את החיים ביתר אומץ ויתר גבורה, וגם מוסיפים בארות מים חיים באופנים המיוחדים רק לנו, ישראל עם קדוש.

פ ר ק ט

ב ח י נ ת נ ח

הדעה הנכונה, שלמען חדש חיינו בארץ קדשנו צריכים להסית דעת, חלילה, מן העבר הבלתי עובר, אינה אלא שפלות מכוערה, הנמכת רוח ותאות בשר, אשר למרות מה שהם טוענים להיות גאורים, הולכים הם חשכים ואין נוגה למו, שכן כל ההפרדות והפלוגים שבין העבר, ההווה והעתיד וההתנגשות שביניהם, לא ממקור ישראל יהלכו, כי נצח ישראל לא ישקר, העבר, ההווה והעתיד יחדיו ממוזגים, העבר אינו עובר, ההווה כבר הוא ויהיה, והעתיד מעולם ועד עולם הוא.

אמנם, למרות כל הלקויים הגדולים, אין להביט על כל מה שמתעורר לתחית ישראל וארצו כמו על דבר חיצוני, ויש להרגיש כי פוקד ד' את עמו והגיעה עת לחננה כי בא מועד, ולא לחנם הולכת ונבנית ארץ ישראל וענפינו נושאים פרי, שכל אלה הם הקץ המגולה (סנהדרין צח, א).

ואם לדאבוננו לא זכינו שכל זה יעשה בגלוי הקדושה, בכל זאת ישנם בזה רזים גדולים, שדוקא באופנים אלו הרשעה הולכת וכלה, נחנקת בעצם שבגרונה, ואנו צריכים לעלות על הר גבוה,

לבשר לציון וירושלים, להרים בכח את הקול, ולבלי לפחד מאומה, ולומר הנה אלהיכם, וכל מה שנעשה — הכל פעולות ד' המה, ויד ד' מוליכה אותנו אל השחרור המלא מכל מועקה רוחנית וחמרית, עד הגאולה השלמה.

ויש לנו לדעת כי בסדר הגאולה של עכשיו מתגלה בחינת נח, „נח איש צדיק תמים היה בדורותיו“ (בראשית ו', ט') אשר יאמר עליו „זה ינחמנו ממעשנו ומעצבונו ידינו מן האדמה אשר אררה ד'“, (שם ה' כ"ט) והוא ענין החיאת הארץ ותחית העם, אשר יש דורשים לשבח ויש דורשים לגנאי, ושניהם אמת, יש דורשים לשבח לפי הדור ולפי ארך הגלות, וביחוד מאחר שגם אלה שנתרחקו מהרגשת הקדושה מחזיקים לפחות מעמד לבל יתערבו בין האומות ומתאמצים לבל יטושטש צביונם, ואין זה אלא מפני שבפנימיותם קשורים המה עם אלקי ישראל, „את האלקים התהלך נח“ (שם), ולפיכך כל מעשיהם נושאים חן עליון, „ונח מצא חן בעיני ד'“, (שם ו' ח') ויש גם דורשים לגנאי, כי לפי ערך המושגים שצריכים לבוא בדורו של אברהם, אין זה נחשב לכלום, ודרשה זו לגנאי פועלת באמת לישר את כל המעשים הנעשים לעינינו, להרימם ולהחיותם בטל ד'.

ועם זה גם נצני בשורה נראים פה ושם, גלויי אורות נשמת אברהם ההולכים וקוראים בשם ד', ובית ישראל הולך ונבנה, „הנצנים נראו בארץ, עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו“ (שיר השירים ב' י"ב).

ומאחורי הנשמות האלה עומדת נשמתא דמשה ודופקת בלבנו, „כי שם ד' אקרא הבו גדל לאלקינו“ (דברים ל"ב ג'), לאמר: עתה שהגיעה עת דודים, אל לחשוב שיועילו לקומם את ישראל במושגים של קטנות, בוחלים המה ישראל בכאלה, גדלות מרובה הם רוצים, לטוס ולעוף במרומי הנשגבות, בבחינת „מגדל עז שם ד' בו ירוץ צדיק ונשגב“ (משלי יח י'), ובכן אחרי „כי שם ד' אקרא“, התרוממו ו„הבו גדל לאלקינו“.